

Organizacja i funkcjonowanie Systemu Kontroli Wewnętrznej w HSBC Bank Polska S.A.

Wstęp

Jednym z elementów zarządzania Bankiem jest system kontroli wewnętrznej, którego podstawy, zasady i cele wynikają z ustawy Prawo Bankowe oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, uszczegółowionymi wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego wydanymi w postaci Rekomendacji H. System kontroli wewnętrznej w Banku jest dostosowany do struktury organizacyjnej Banku oraz obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne oraz poziomy w strukturze organizacyjnej Banku i wraz z systemem zarządzania ryzykiem stanowi system zarządzania w Banku.

I. Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

1. Skuteczności i efektywności działania Banku.
2. Wiarygodności sprawozdawczości finansowej.
3. Przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem Banku.
4. Zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

II. Role organów Banku

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzór nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia jego efektywności.
2. Zatwierdza „Politykę w sprawie organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w HSBC Bank Polska S.A.”.
3. Zatwierdza, kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zaproponowane przez Zarząd.

4. Sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
5. Monitoruje zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku. Rada Nadzorcza zatwierdza politykę dotyczącą ryzyka braku zgodności, regulamin funkcjonowania Pionu Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej, nadzoruje wykonywanie przez Zarząd Banku obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz, co najmniej raz w roku, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku
6. Monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje otrzymywane od Zarządu, Komitetu Audytu oraz Pionu Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej i Pionu Audytu Wewnętrznego.
7. Dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli realizowanej w pierwszej i drugiej linii obrony, Pionu Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej i Pionu Audytu Wewnętrznego.
8. Zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej obejmujących co najmniej nieprawidłowości znaczące i krytyczne, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnianie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej

Komitet Audytu

Komitet Audytu jest stałym komitetem Rady Nadzorczej i jest odpowiedzialny za:

- a. Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.
- b. Monitorowanie efektywności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego.
- c. Monitorowanie procesu audytu sprawozdawczości finansowej.
- d. Monitorowanie niezależności audytora zewnętrznego oraz podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Banku.

Komitet Audytu Rady Nadzorczej dokonuje oceny powyższych obszarów w oparciu o raporty sporządzane przez Zarząd Banku, niezależnego audytora zewnętrznego, Dyrektora Zarządzającego Pionem Audytu Wewnętrznego oraz innych pracowników Banku.

Zarząd Banku

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za:

- a. Projektowanie, implementację oraz zapewnienie istnienia adekwatnego i efektywnego systemu kontroli wewnętrznej we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, który obejmuje funkcję kontroli, Pion Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej oraz Pion Audytu Wewnętrznego;
- b. Monitorowanie efektywności mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz określenie obszarów działalności Banku, operacji, procesów, transakcji itp., które będą podlegały monitorowaniu stałemu lub monitorowaniu okresowemu;
- c. Zapewnianie odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki do spraw zgodności oraz audytorów wewnętrznych;
- d. Zapewnienie pracownikom Banku warunków do zrozumienia i wypełniania zadań kontrolnych, zapewnienie że zasady systemu kontroli wewnętrznej są przestrzegane, wdrożenie zasad i ustaleń Rady Nadzorczej dotyczących zapewnienia efektywności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanie regularnych przeglądów zasad i metodologii systemu kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia, że są one właściwe w odniesieniu do struktury Banku oraz otoczenia Banku.
- e. Zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz z Pionem Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej i Pionem Audytu Wewnętrznego. Zarząd Banku zapewnia również zapewnienie dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
- f. Monitorowanie skuteczności mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz określenie obszarów działalności, operacji, procesów, transakcji itp., które będą podlegały stałemu i okresowemu monitoringowi.
- g. Ustanowienie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
- h. Podjęcie odpowiednich działań obejmujących określone środki naprawcze i dyscyplinujące, w celu usunięcia stwierdzonych przez system kontroli wewnętrznej nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
- i. Efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku, opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie

Nadzorczej (lub Komitetowi Audytu) raportów w sprawie zarządzania w banku ryzykiem braku zgodności.

- j. Zapewnienie ciągłości i efektywności audytu wewnętrznego, w tym zapewnienia odpowiedniej współpracy pracowników Banku z Pionem Audytu Wewnętrznego oraz zapewnienie dostępu do informacji, dokumentów źródłowych z uwzględnieniem informacji poufnych przez osoby przeprowadzające audyt.

III. Funkcja kontroli

Funkcja kontroli stanowi element systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli. Obejmuje stanowiska lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

IV. Model „Trzy Linie Obrony”

System kontroli wewnętrznej w Banku działa w oparciu o Model „Trzech Linii Obrony”:

- a) Pierwsza Linia Obrony” jest kontrolą przeprowadzaną przez pracowników oraz ich bezpośrednich przełożonych razem z Menedżerem ds. Kontroli Ryzyka Biznesowego (BRCM) jeśli został powołany w celu zapewnienia poprawności i efektywności obowiązujących procedur wewnętrznych.
- b) „Druga Linia Obrony” obejmuje Opiekunów Ryzyka (Risk Stewards) i ich zespoły (w szczególności Departament Ryzyka Operacyjnego oraz Kontroli Wewnętrznej, Pion Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej, Pion Przeciwdziałania Przemocności Finansowej, Pion Finansów, Pion Prawny i Regulacyjny, Pion Zarządzania Zasobami Ludzkimi, Pion Zarządzania Ryzykiem), którzy są odpowiedzialni za nadzór, monitoring i ocenę kontroli/zarządzanie ryzykiem przez „Pierwszą Linie”.
- c) „Trzecia Linia Obrony” to Pion Audytu Wewnętrznego - niezależna i obiektywna działalność, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej organizacji oraz wsparcie dla Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu oraz kadry kierowniczej wyższego szczebla by nadzorować jakość aktywów i ograniczać ryzyko utraty reputacji i wiarygodności Banku.

Na wszystkich trzech liniach obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy banku, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

V. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

Pion Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej

Pion Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej funkcjonuje w ramach „Drugiej Linii Obrony” w ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku sprawując niezależny i obiektywny nadzór nad ryzykiem braku zgodności. W szczególności, przy wsparciu innych komórek pierwszej i drugiej linii obrony, realizuje proces identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawia raporty w tym zakresie.

W szczególności, wyniki identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności, wyniki monitorowania kluczowych ryzyk braku zgodności, testowania mechanizmów kontrolnych są przedmiotem sprawozdawczości przedkładanej Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej.

Usytuowanie, zakres zadań jak również zagadnienia związane z zapewnieniem niezależności Pionu reguluje Regulamin funkcjonowania Pionu Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej HSBC Bank Polska S.A. zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku. W szczególności, Pion Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej podlega bezpośrednio Prezesowi Banku, pracownicy Pionu mają zapewniony dostęp do wszelkich informacji i danych niezbędnych do wykonywania ich obowiązków, określone są zasady powoływania i odwoływania kierującego Pionem jak również jego / jej uprawnienie do bezpośredniego kontaktowania się z członkami Rady Nadzorczej, prawo do zamawiania ekspertyz zewnętrznych.

Pion Audytu Wewnętrznego

Celem Pionu Audytu Wewnętrznego jest wsparcie Zarządu Banku w zakresie ochrony aktywów, reputacji oraz zrównoważonego rozwoju HSBC Bank Polska S.A, będącego częścią Grupy HSBC. Pion Audytu Wewnętrznego zapewnia niezależną i obiektywną ocenę struktury i skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Pion Audytu Wewnętrznego weryfikuje adekwatność procesów zarządzania ryzykiem do zakresu działalności podejmowanej przez Bank.

Rada Nadzorcza zatwierdza powołanie Dyrektora Zarządzającego Pionem Audytu Wewnętrznego, a także, po uprzednim wysłuchaniu, zatwierdza odwołanie z funkcji Dyrektora Zarządzającego Pionem Audytu Wewnętrznego. Dyrektor Zarządzający Pionem Audytu Wewnętrznego co najmniej raz w roku potwierdza Komitetowi Audytu niezależność organizacyjną funkcji audytu.

Pion Audytu Wewnętrznego dokonuje okresowej oceny adekwatności, efektywności i skuteczności zarówno całości systemu kontroli wewnętrznej w Banku jak i jego elementów.

Na podstawie planu audytu, Pion Audytu Wewnętrznego prowadzi badania i ocenia ryzyko na które wyeksponowane są poszczególne obszary działalności Banku. Zakres badań kontrolnych jest dostosowany do poziomu ryzyka związanego z działalnością Banku oraz do poziomu ryzyka akceptowalnego przez Bank.

VI. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez radę nadzorczą

Rada Nadzorcza Banku dokonuje oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o:

- a. Opinię Komitetu Audytu.
- b. Okresowe raporty, między innymi, Pionu Zapewnienia Zgodności Regulacyjnej, Pionu Audytu Wewnętrznego oraz wyniki przeprowadzonych kontroli wewnętrznych.
- c. Terminowość realizacji planów naprawczych, mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w Banku, zidentyfikowanych przez Pion Audytu Wewnętrznego .
- d. Przypadki wystąpienia zdarzeń w zakresie ryzyka istotnego dla działalności Banku, jeżeli miały one wpływ na System Kontroli Wewnętrznej.
- e. Przypadki ewentualnych dotkliwych sankcji/kar nałożonych na Bank oraz zaraportowane straty operacyjne vs przyjęty roczny plan operacyjny.
- f. Ustalenia dokonane przez biegłego rewidenta, ustalenia wynikające z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje oraz istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności SKW oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.